

Notarieel testament: dictée is zo passé

*nieuws
legal, particulieren,*

08 september 2020

Het dicteren van een testament aan de notaris is passé. Sinds 1 september 2020 behoort het voorzeggen namelijk tot de verleden tijd bij het opstellen van een notarieel testament.

Het testament op zich lijkt soms zo een ouderwets gegeven, maar het is allesbehalve passé. Het is en blijft een belangrijk instrument voor zij die hun vermogen wensen te verdelen op een andere wijze dan deze die de wet voorschrijft.

Indien er geen testament voorhanden is, wordt de nalatenschap immers afgewikkeld overeenkomstig de wet. Dit kan wringen met wat de testator zelf wenst. De wet bevoorrecht in eerste orde de familiale banden. Als de feitelijk samenwonende niet die ring om de vinger wenste maar toch zijn partner een deel van zijn vermogen wil nalaten, is een testament een interessant instrument.

Maar zoals altijd, de wettelijke formaliteiten moeten nageleefd worden. Zorg dan ook dat bij uw testament de puntjes altijd op de i staan zodat uw vermogen aan de juiste toekomt als u passé bent.

Dicteren is zo pré september 2020

U kunt het testament zelf opstellen. Maar zo een eigenhandig geschreven testament houdt wel wat risico's in. Een notariële akte biedt meer garanties voor de effectieve uitvoering van het testament.

Tot voor 1 september 2020 kon u een testament dicteren aan een notaris in aanwezigheid van twee getuigen of aan twee notarissen. Onlangs schreven we nog : *“Het is duidelijk dat een notarieel testament, verleden in de aanwezigheid van objectieve getuigen, alvast meer garantie biedt tot uitdrukking van de werkelijke en oprechte wil van de testator.”*

De wetgever doet er ook alles aan om ervoor te zorgen dat de werkelijke wil effectief op papier komt te staan. Vanaf 1 september 2020 is het dicteren van de inhoud van het testament echter geen verplichte formaliteit meer (art. 972 BW). De notaris moet een testament opstellen op basis van de door de testator uitgedrukte wil.

Werkelijke wil is in!

Deze kleine verandering zorgt ons inziens voor de praktijk voor een belangrijke wijziging. De notaris dient aldus, nog actiever dan voorheen, op zoek te gaan naar de werkelijke wil van de testator. Checken en dubbelchecken is de boodschap.

De wijziging brengt immers met zich mee dat ook mensen die een andere taal spreken of spraak- of gehoorproblemen hebben een notarieel testament kunnen laten opmaken. Dit wil in sé ook zeggen dat iemand op zijn sterfbed die mogelijk amper kan praten nog een dergelijk testament kan opstellen. Welke notaris durft dit alleen aan?

De notaris mag voor hen nu een testament opstellen, zonder dat de testator woord voor woord moet dicteren. Het notarieel testament is geldig zolang het maar de werkelijke wil van de cliënt uitdrukt. In dat geval wordt het testament opgemaakt in de vorm van een notariële akte. Voor de latere erfgenamen is het dan bijzonder moeilijk om de authenticiteit en de geldigheid van deze laatste wilsbeschikking in twijfel te trekken.

Bijzonder moeilijk is niet onmogelijk

Diegene die zijn testament opstelt moet eerst en vooral gezond van geest zijn. Daarnaast dient men ook bekwaam te zijn.

Een testament opstellen als je niet beschikt over je verstandelijk vermogen of je vrije wil is dus bijna onmogelijk. Maar bijna onmogelijk is niet gelijk aan onuitvoerbaar. Een wilsonbekwame persoon kan mits tussenkomst van een vrederechter nog steeds een testament opstellen.

Is jouw geest nog helemaal méé?

Men moet dus nog over voldoende gezond verstand beschikken om een testament te laten opmaken. Dit is een heel subjectief gegeven. De psychisch gestoorde denkt niet van zichzelf dat hij gestoord is.

Een niet onbelangrijk gegeven, want als blijkt dat het testament is opgesteld door een testator die niet gezond van geest is, kan het testament door de rechtbank nietig worden verklaard. De nietigverklaring van het testament betekent dat het wordt geacht nooit te hebben bestaan.

Een notaris die overtuigd is dat de testator niet gezond van geest is moet zijn ambt weigeren. Vroeger kon men eventueel uit de bewoording van het testament nog afleiden of een persoon als dan niet gezond was van geest. Voortaan zal dit element die langer mee in de beoordeling zitten, aangezien het dicteren van een testament tot het verleden behoort.

De afschaffing van het verplichte dictée maakt het misschien nog moeilijker om dat testament dat in de laatste levensuurtjes is opgemaakt aan te vechten. Wederom rust hier een belangrijke taak op de schouders van de notaris.

Conclusie

U hoeft uw testament niet langer te dicteren, maar de notaris zal actief moeten wroeten tot de werkelijke wil van de testator is achterhaald. Niet alleen bij het opstellen van het testament kunnen er addertjes in het gras verscholen zitten. De fiscaliteit is ook een slangenkuil. Een advies dat hiermee rekening houdt is broodnodig. De successietarieven, in het bijzonder bij het nalaten aan anderen dan kinderen, kunnen hoog oplopen.

aternio adviseert u hierbij graag. Contacteer ons indien u meer wil weten.

Liese Leman

Check atern.io/nieuws voor
meer finance, tax en legal
nieuws.

aternio